

CENTRUL
NAȚIONAL ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

DIRECȚIA GENERALĂ
PREVENIREA CORUPȚIEI

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ
ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ КОРРУПЦИИ

2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/3149 din " 09 " 09 2013

La nr. 36/01-08/1446 din 20 august 2013

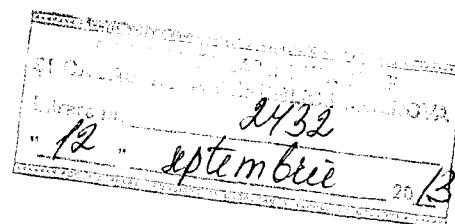
Agencia Relatii Funciare Cadastru

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Anexă: potrivit textului – 5 (cinci) file.

Șef al Direcției generale
prevenirea corupției

Vitalie VEREBCEANU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative
(Legea nr. 778 din 27.12.2001 și Legea nr. 160 din 22.07.2011)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Agenția Relații Funciare și Cadastru, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Modificarea și completarea Legii nr. 778 din 27.12.2001 și a Legii nr. 160 din 22.07.2011 au drept scop îmbunătățirea cadrului legal cu privire la activitatea geodezică și cartografică. Astfel, prin proiect se propune licențierea activității topogeodezice și cartografice și atestarea specialiștilor în domeniul dat. În justificarea acestor amendamente autorul susține că reglementările date sunt dictate de faptul că topografia, geodezia, cartografia și geoinformatica se dezvoltă rapid și progresează, începând cu automatizarea unor etape separate până la integrarea sistemelor automate pentru cartografierea digitală. Iar specialiștii antrenați în această activitate trebuie să corespundă cerințelor corespunzătoare, inclusiv cunoașterea cadrului legal, metodologic și tehnic.

d. Suficiența argumentării. Proiectul de lege este insuficient argumentat, atât din punct de vedere a fundamentării acestuia, cât și din punct de vedere practic. Când susținem că proiectul nu este bine fundamentat, ne referim la condițiile care au impus elaborarea proiectului (nu este suficient de a susține că necesitatea care a impus elaborarea proiectului este îmbunătățirea cadrului legal). De asemenea, lipsește o analiză și o evaluare mai amplă a necesității și eficienței procedurilor instituite (atestarea specialiștilor în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor tehnice și geoinformatică, licențierea activității topogeodezice și cartografice, crearea Consiliului Coordonator Interdepartamental pentru Infrastructura de Date Spațiale). Reieșind din faptul că activitatea geodezică și cartografică este una de interes național, ar fi necesară o analiză preliminară a eficienței actului asupra intereselor societății și asupra drepturilor părților interesate în activitățile topogeodezice și cartografice.

În ceea ce privește afirmația că proiectul nu este argumentat din punct de vedere practic, reținem că autorul a evitat să facă o analiză a situației la zi în ceea ce privește lacunele sau divergențele a activităților date și care ar fi oportunitățile/avantajele odată cu adoptarea și implementarea acestor amendamente. Prin urmare, este necesar de identificat și analizat aceste situații, pentru a putea da o apreciere obiectivă amendamentelor propuse.

Suplimentar dorim să remarcăm că proiectul prenotat este necesar de a fi ajustat la Directiva 2007/2CE a Parlamentului și a Consiliului din 14 martie 2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE), ca făcând parte din obiectul de reglementare a acestei directive condiție obligatorie prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 1345 din 24.11.2006 cu privire la armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară.

Ca concluzie menționăm că nota informativă trebuie îmbunătățită la toate compartimentele: condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv armonizarea actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, evidențierea noilor reglementări, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări etc., în vederea asigurării implementării unui sistem eficient și, totodată transparent a obiectivelor de bază ale Agenției Relații Funciare și Cadastru.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Fundamentarea economică-financiară lipsește, deși prevederile proiectului, în opinia noastră, presupun cheltuieli financiare, fapt condiționat de crearea Consiliului Coordonator Interdepartamental pentru Infrastructura de Date Spațiale. Prin urmare, este oportun ca aceste mijloace să fie estimate și rezervate de către autoritatea responsabilă (Agenției Relații Funciare și Cadastru), întrucât de stabilirea exactă a acestora, depinde implementarea proiectului.

În acest context, remarcăm că este important ca nota informativă la proiect să fie completată cu prevederi referitoare la fundamentarea economico-financiară în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură, condiție care este prevăzută în art. 20 lit. d) din Legea nr. 780 din 27.12.2001 privind actele legislative.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, în conformitate cu prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr. 235/20.07.2006.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea legii cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică este de interes general, întrucât reglementează raporturile juridice ce țin de activitățile enunțate mai sus a căror subiecți sunt, autoritățile administrației publice care reglementează activitatea geodezică și cartografică, persoanele fizice și juridice

care sînt beneficiari sau executanți ai lucrărilor geodezice și cartografice, precum și cele care comercializează producția geodezică și cartografică, cetățenii străini, persoanele juridice din alte state, organizațiile internaționale, statele străine. Drept urmare, reglementarea acestui domeniu nu trebuie să promoveze sau să prejudicieze careva interese de grup sau individuale, însă datorită faptului că proiectul nu este bine fundamentat la aspectele procedurale ce țin de crearea Consiliului Coordonator Interdepartamental pentru Infrastructura de Date Spațiale și atestarea specialiștilor în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor tehnice și geoinformatică, acesta ar putea promova careva interese de grup sau individuale, în lipsa unei justificări a interesului public. Considerăm necesar de a analiza și evalua suplimentar eficiența actului de reglementare, prin prisma obiectiilor invocate în Raportul de expertiză anticorupție, pentru a nu prejudicia interesul statului, cât și interesul beneficiarilor.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Pct. 3, art. 3/4 alin. (1) lit. d) potrivit proiectului „nerespectarea repetată a prescripțiilor privind lichidarea încălcărilor depistate de către Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Geodezică Tehnică și Regim”

Norma dată este una discreționară și contradictorie. Este discreționară deoarece sintagma „nerespectarea repetată a prescripțiilor” lasă loc de interpretări diferite (după interes sau scop). Prin urmare, nu este clar ce se subînțelege prin nerespectare repetată. Ne referim aici la numărul de încălcări admise de către beneficiar (de la două încălcări sau de la trei încălcări). De asemenea, norma dată este în conflict de norme cu art. 21 alin. (2) lit. f) al Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr. 451 din 30.07.2001, care prevede că licența se retrage în cazul când titularul licenței nu respectă a doua oară prescripțiile privind lichidarea încălcărilor depistate. Astfel, este necesar de ajustat norma dată la reglementările legii speciale în acest domeniu, pentru a nu crea discreții și abuzuri de

procedura.

Recomandarea: Pentru a nu admite conflicte de norme de drept și discreții în procedură, propunem de substituit cuvântul „repetată” cu sintagma „a doua oară”.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Pct. 3, art. 3/1 alin. (2), potrivit proiectului „Comisia de atestare a specialiștilor în domeniul geodeziei, cartografiei, prospecțiunilor topografice și geoinformatică este constituită prin ordinul Agenției”

Norma dată este una discreționară, întrucât se lasă în competența Agenției dreptul de a numi și a aproba (prin act departamental) Comisia de atestare a specialiștilor. Considerăm că atât procedura de atestare a specialiștilor, cât și comisia nominală trebuie să fie aprobate prin hotărâre de Guvern, pentru a nu lăsa la discreția autorității responsabile de a-și propune/alege varianta convenabilă de comportament în organizarea și funcționarea acestor procese.

Recomandarea: Astfel, propunem de substituit sintagma „ordinul Agenției” cu sintagma „hotărâre de Guvern”.

Pct. 3, art. 3/1 alin. (6), (9) potrivit proiectului „Comisia de atestare examinează cererea de eliberare a certificatului de calificare în termen de cel mult 15 zile de la data prezentării actelor”

Din analiza prevederii date depistăm că norma ce se referă la termenul de examinare a cererii nu identifică dacă se are în vedere zile calendaristice sau lucrătoare. Lacuna dată va acorda persoanelor responsabile competența de a institui și de a prelungi termenul fără restricții sau fără obligația de a oferi o justificare clară pentru asemenea prelungiri. În opinia noastră, este necesar de a atrage o atenție sporită la stabilirea termenilor clare pentru luarea deciziilor, precum și la etapa respingerii cererii. La aplicare, toate aceste deficiențe vor spori considerabil coruptibilitatea prevederilor de către persoanele responsabile de aplicare a procedurilor în domeniile date.

Recomandarea: Drept urmare, pentru a nu admite interpretări abuzive, propunem de completat după cuvântul „zile” cu cuvântul „lucrătoare”. Această obiecție este valabilă și pentru alin. (9) al art. 3/1 din proiect.

Pct. 3, art. 3/4 alin. (1) lit. g) potrivit proiectului „Licența poate fi suspendată temporar

în conformitate cu Legea nr. 235 din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază a activității de întreprinzător”

Sintagma „poate fi” în contextul dat posedă un vădit potențial coruptibil, datorită faptului că acordă un spectru larg și discreționar persoanelor responsabile de a decide dacă poate sau nu retrage licența de activitate în domeniul dat în condițiile Legii nr. 235 din 20 iulie 2006. În cazul dat este necesar de exclus astfel de sintagme, pentru a evita careva interpretări discreționare a conținutului acestei norme.

Recomandarea: Astfel, în vederea evitării unor interpretări discreționare, propunem de substituit sintagma „poate fi suspendată” cu cuvintele „se suspendă”.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal Direcția legislație și expertiză anticorupție
06 Septembrie 2013

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md

